

[Stinus]

for at eje forretninger og drive næring og frie og uafhængige fagforeninger.

Endnu er der kun tale om ord, men der er i selve Sydafrika tegn på en udvikling, som ikke alene skal følges opmærksomt af omverdenen, men også, i den udstrækning det overhovedet er muligt, påvirkes og accelereres.

Et andet tegn på en udvikling er de uroligheder, vi oplever netop nu. Indsættelse af militæret til bekæmpelse af uroligheder er et tegn på styrets nervøsitet, urolighederne selv et tegn på, at det ikke i uoverskuelig fremtid vil være muligt at holde det sorte befolkningsflertal nede.

Til trods for tilsyneladende lettelse i apartheidpolitikken med oprettelse af selvstændige parlamenter for de farvede og den indiske befolkningsgruppe, til trods for de indgåede aftaler om troppeadskillelse og ikke-aggression og godt naboskab med henholdsvis Angola og Moçambique sidste år og til trods for præsident Bothas charmerejse sidste år til en række vestlige lande er det ikke lykkedes Sydafrikas regering at overbevise omverdenen om sine ærlige hensigter, hverken når det drejer sig om afvikling af apartheidsystemet eller om forholdet til nabolandene, hvor det ser ud, som om man tilstræber en »pax sydafricana«, der vil give Sydafrika mulighed for at opretholde og udbygge sin nuværende dominans over de omliggende små og navnlig meget fattige lande.

Sydafrika føler sig klemt bl.a. af den støtte, andre lande yder frontlinjestaterne og SADCC-landene. Mindre økonomisk afhængighed af Sydafrika vil formindske den sydafrikanske indflydelse i disse lande og samtidig ramme Sydafrika økonomisk. Med sine aftaler med Moçambique og Angola og med tilbud om lignende aftaler med Lesotho, Botswana og Swaziland forsøger Sydafrika at slå hul i frontlinjestaternes og SADCCs front mod Sydafrika. Det må ikke ske, og det radikale venstre opfordrer regeringen til sammen med de andre nordiske lande at arbejde ihærdigt for et bredere økonomisk samarbejde og også gerne et udvidet samarbejde på andre områder med SADCC-landene. På dette område kan de nordiske lande måske gøre den allerstørste indsats for befolkningerne i det sydlige Afrika.

Albrechtsen (VS):

Det afgørende i denne sag er efter min mening det faktum, som også andre ordførere har været inde på, at ord og verbale fordømmelser af det sydafrikanske apartheidregime kan være udmærkede – og VS støtter naturligvis alle disse fordømmelser – men det afgørende er, at fordømmelser alene ikke er tilstrækkelige, men må følges op med handling, ja, må følges op med, at der sættes magt bag ordene.

Det brutale raciststyre kan ikke bringes til fald gennem forhandlinger, men kun gennem magtanvendelse. Enhver politik, som går ud på at opnå en dialog med mindretalsdiktaturet, er faktisk direkte skadelig. Det er en direkte forkert politik, sådan som tingene står, fordi ethvert forsøg på at opnå forhandlinger og dialog med styret udelukkende bruges til det ene formål at forsøge at forlænge regimets levetid. Jeg tænker f.eks. på forsøg på at træne Namibispørgsmålets løsning, og jeg synes også, at den aftale, som blev indgået med Moçambique, er et klart og meget skræmmende eksempel på, hvad der kan komme ud af at gå ind på forhandlingsløsninger med dette styre.

Jeg vil derfor gerne endnu en gang opfordre udenrigsministeren til meget klart at præcisere sin holdning til spørgsmålet om taktikken over for problemerne i forhold til det sydafrikanske styre, for jeg må gentage, at jeg ikke synes, at regeringens holdning på dette punkt er klar. Alle erfaringerne viser, at regimet ikke agter at afgive nogen som helst reelle indrømmelser, men tværtimod reagerer over for det voksende pres fra befolkningsflertallet med øget voldsanvendelse, fængslinger af modstandsbevægelsens ledere, tvangsforflytning af mennesker osv.

Der er for mig at se heldigvis ingen tvivl om, at det sorte flertal i Afrika vil vælte det hvide mindretalsdiktatur og erobre magten. Det spørgsmål tror jeg ikke der er grund til at være pessimistisk omkring. Selve løsningen bliver før eller siden et flertalsstyre.

Der findes et gammelt ord om, at enhver djævel har sin tid, og det ord kommer også til at gælde for apartheidstyret, men jo mindre en indsats der gøres fra de vestlige landes side og altså også fra dansk side, des længere tid vil det tage, og først og fremmest des mere blodigt vil magtopgøret i Sydafrika blive. Eller sagt på en anden måde: skal der ske en nogenlunde fredelig overgang til fler-